

Politični ogled.

Državni zbor bo sklican zopet na dan 18. aprila. Poslanci in njih glasila so navdušena za to, da državni zbor tudi v bodoče dela. Toda razmere med različnimi strankami in med vlado so tako napete, da se mašinerija državnega zbora lahko pri najmanjšem dogodku ustavi. Slovani si nikakor ne morejo zeleti, da se državni zbor odstrani, ker višje uradništvo, ki bi potem imeli vso vlado v rokah, nam Slovanom ni naklonjeno. Pa tudi kmet bi ne imel nič dobrega, kajti visoki gospodje ne poznajo kmetijskih potreb niti se zanje zanimajo.

Delegacije se snidejo dne 16. maja. Takrat se bo torej zopet prekinilo zborovanje državnega zbora, menda do jeseni.

Prusaški duh se tako širi po Avstriji, da so se s to prikaznijo začeli baviti že tudi izvenavstrijski listi. Francoski listi jako pazno opazujejo vsaki korak naših Prusakov. Samoumevno je, da Francozom ne bi bilo ljubo, ako bi se pruska država raztezala doli do Adrije. Tudi italijanski listi so začeli obračati več pozornosti prusaškemu gibanju v Avstriji. Mnogi Slovenci pa so tako slepi, da se kar z navdušenjem oprijemajo nemškega jezika in da v vsem ubogajo prusake po naših mestih in trgih.

Mladočeška stranka je imela shod zaupnih mož, na katerem se je sklenilo, da se pusti državnim poslancem politika prostih rok, to se pravi, oni naj na Dunaju sami po lastnem preudarku postopajo. Zaupniki jih torej ne silijo v obstrukcijo, in več ko verjetno je, da Mladočehi v državnem zboru ne bodo kar zlahka začeli z obstrukcijo.

Proti poljskemu klubu se je začela med Poljaki velika gonja zaradi tega, ker se mu ni posrečilo doseči podržavljenja poljske gimnazije v Tschinn. Radikalni poslanci prirejajo shod za shodom, na katerih volilci zahtevajo podržavljenje tešinske gimnazije in obsojajo vladi prijazno držanje poljskega kluba.

Rusija in mandžurska pogodba. Veliko se je ugibalo, ali je Kitajska podpisala mandžursko pogodbo ali ne. Vsled te pogodbe bi dobila Ruska velik upliv na mandžurske pokrajine. Sedaj izjavlja neki ruski vladni list, da Kitajska pogodbe ni podpisala vsled velikanskega pritiska od strani drugih dežel. Če ne bo Rusija danes dosegla svojih namenov z Mandžurijo, pa bo jih jutri, Rusija ima vstrajno politiko.

Kako delajo na Pruskem za verno ljudsko šolo. V pruskem deželnem zboru

je naučni minister Studt strogo poudarjal, da mora imeti ljudska šola izrečno verni značaj. Drugi minister pl. Miguel je zopet strogo obsojal, da se najdejo med učiteljskimi krogi hujskači, ter da se širijo med učitelji nevarni, brezverski in puntarski članki; s takim početjem si škoduje celi stan najbolj sam ter daje otrokom slabi vzgled. Najbolj pa je osupnila liberalni svet izjava nemškega cesarja sama, katero je s posebnim poudarkom izrazil pl. Krocher-ju, predsedniku pruske zbornice. Z ozirom na znani napad na cesarja v Bremskem mestu je namreč rekel cesar, da opazuje od dné do dné večjo razdivjanost med mladino, od dné do dné bolj gineva spoštljivost do predpostavljene; temu nasproti morajo vsi delovati, a izdalo prej ne bo, dokler ne spravimo šole v pravi verski tir. Tako na Nemškem, na Pruskem, v pruski zbornici! Kaj pa mislijo naši liberalci? — Protestanti se potegujejo za versko šolo; kaj mislijo o tem naši katoliški politiki?

Vodjo filipinskih ustašev Aquinalda so ujeli, ne sicer v prostem boju, ampak zahrbtno, z grdo izdajo. Črne izdajalske duše so se ponudile Aquinaldu, da mu vjamejo severnoameriškega generala Funstona in njegovo spremstvo. To se je zgodilo, a ko je prišel Aquinalda gledat ujetih žrtev, ujeli so njega. Vkljub temu se bo trajal boj na Filipinah naprej.

Dopisi.

Iz Zavrča. Malokedaj dobi menda urednik »Slovenskega Gospodarja« iz našega kraja dopis, a zdi se potrebno, da vendar nekoliko pogledamo v našo faro. Z velikim začudenjem opazujemo, da se tudi v naš kraj vriva in razširja nemškutarski »Štajerc«. Ni skoraj da bi verjel, da so se dali naši doslej pošteni in zvesti možje zapeljati v posilnemiški tabor. Pa kar je res, je res. Priznati moramo, da kateri bi lahko veliko koristili domovini in imajo zmožnosti za to, tisti kar tiho sedijo in njih srce je menda okamenelo, da se njim ne smili rod, ki se pogrezuje in oddaljuje zmiraj bolj in bolj od prapora, na katerem se blišči geslo: »Vse za vero, dom, cesarja.« Naše ljudstvo rado čita, a kaj mu pomaga, če prebira same umazane in veri in narodu nasprotnne knjige in časopise. In tak časopis je ravno »Štajerc«. Priznati moramo, da ga veliko ljudi prebira, posebno veliko takih, ki prej niso nikdar ali le mimogrede pogledali v kak časnik. In to so večinoma taki

ljudje, ki ne znajo ceniti ne svoje narodnosti, ne svojega milega maternega jezika; ki bi pri glažku »hudičeve vode« prodali vse, kar je nam drago in pošteno. Zato pa naj skrbi vsak domoljub, vsak naročnik »Slovenskega Gospodarja«, da pridobi kolikor mogoče veliko naročnikov na »Sloven. Gospodarja«, da vsak tak naročnik posojuje takim, ki ga nimajo naročenega, ali niso v stanu si ga naročiti. Torej vi slovenski možje in fanti, ki ste z menoj enakega slovenskega prepričanja, ne naročujte si slabih listov, posebno takih ne, ki so nam sovražni, in nam le hudo želijo. Oklenimo se torej naše mile slovenske domovine in držimo se trdno našega gesla »Vse za vero, dom, cesarja«. Živelci Slovenci, živila katoliška slovenska stvar, to želi priprosto

Zavrčki fant.

Sv. Rupert v Slov. gor. (Vrlému možu v spomin.) Mej tem ko so se razlegali mogočni streli po vseh Slov. goricah na Velikonočno nedeljo, ter je bilo vse radostno in veselo, vil se je iz prelepe vasi Gočove ganljiv in dolg mrtvaški spreved proti župni cerkvi sv. Ruperta. Raz obrazov nepregledne vrste pogrebcev bral si žalost in otožnost, ki je jasno pričala, kako globoko, zevajočo rano jim je zadala nemila smrt. In kdo ne bi žaloval, ko je pa vendar umrl eden najboljših mož lenartskega okraja, mož plemenitega, čistega, kremenitega značaja Karol Pečovnik, veleposestnik v Gočovi. Da ga je ljubil in čislal vsakdo, pričal je velikanski pogreb, kakoršnih vidijo redkokdaj Slovenske gorice. Razven domačih duhovnikov so bili navzoči tudi benediški kaplan, kot poseben prijatelj ranjkega. Polnoštevilno je bilo zastopano domače učiteljstvo, okrajni zastop, okrajna hranilnica, lenartska in trojiška slovenska posojilnica in mnogo odličnih prijateljev od Sv. Lenarta, Trojice, Bolfenka in Benedikta. Na grobu so mu zapeli domači duhovniki in učitelji ginljivo žalostinko, nagrobnico predragemu ranjkemu pa so pretresljivo govorili benediški kaplan Fr. Mursič. Pač nobeno oko ni ostalo suho. Možem in gospodom, otrokom in odraslim, vsem je do srca segalo ginljivo slovo. Ne morem si kaj, da bi ne omenil le nekaj zrnec iz nagrobnega govora. Ranjki Karol Pečovnik, omenja govornik, je bil veren, vzgleden katoličan, da malo takih. Čudovito natanko in skrbno je spolnoval svoje krščanske dolžnosti. Za čast Božjo in za katoliško cerkev je bil ves vnet in goreč. Pokojnik je bil zvest sin slovenskega naroda, jeklen, neupogljiv in vrl narodnjak, glavni steber narodnosti lenartskega okraja že od nekaj. V boju za narodne

čudnih dogodkov, a ljudje ga vendar le včasih sumničijo, češ, da si je Matevž to ali ono izmislil.

Torej k temu se je neki večer zaupljivo obrnil naš junak. In ko mu je skrivnostno potožil svojo stisko, si Matevž po svoji navadi, kadar je mislil kaj posebno važnega povedati, najpoprej odkašlje, potem pa po kratkem molku resno podučuje Lenteka:

»Hm! fant, to je brez dvoma duh ranjkega drvarja. On nima v večnosti pokoja, dokler ga nikdo ne reši, in ker se posebno tebi prikazuje, glej, ravno od tebe čaka rešitve. Imel sem bukve. V teh so bili prilični »žegni«, strašno močni. Škoda jih, da so mi prišle v zgubo. Najbrž jih je »moja« zanesla h gospodu fajmoštru, ko so svoje dni raz prižnico povedali, da vse, kar je v enakih bukvah, ni res, ampak bedasto, neumno in celo greh verovati, in kjer še imajo take bukve, naj jih oddajo v farovž. Pa je vendar vse nebeška resnica, in ko bi se tudi na glavo postavili, meni te vere ne bodo vzeli. No, v teh bukvah je bil tudi žegen za tvoj slučaj. Dobro se ga še spominjam, saj sem znal te zlate bukvice brez mala cele iz »fraj« glave. Torej pazi, kako moraš s tem žegnom ravnati, da pomagaš onemu duhu. Ko se ti zopet prikaže, hipoma primi z zobmi za gumbo na svojem oprsniku — z roko si

smeš pomagati. Samoobsebi se vé, da moraš oprsnik imeti in na njem vsaj eno gumbo. To moraš grizti, dočim z desno nogo napravljáš na tleh trikrat križ in moliš zmiraj sledeče »močne in svete« besede: Čere — mere — čačere! Ko gumbo odgrizeš, izpluj jo čez glavo za sebe. Kadar vse to izvršiš, je duh rešen, in ti imaš veliko zasluženje pred Bogom. Se vé, da se bo rešeni duh tebi že znal kedaj hvaležnega skazati.«

Lenta je ves čas sleherni besedico pazno na uho vlekel, in dasiravno se mu je marsikaj čudno, da težavno zdelo, zlasti gumbo grizti, vendar si ni upal dvomiti. Stari Matevž je imel še dokaj ugleda pri priprostitih in praznovernih ljudeh. Da bi pa ne pozabil med tem onih svetih in močnih besed, si jih je na tihem večkrat ponavljal ter skrivnostno šepetal: »Čere, mere, čačere!

Nedolgo potem je zopet zašel v znani nam gozd, in kaj, čuda! — duh se znovije javi. V prvem trenutku se je zbal, sreča, da vsaj žegna ni pozabil. Kmalu se ojunaci, začne odgrizavati gumbo in ravno misli z nogo delati križe, ko duh predenj skoči ter zagrmí: »Presneti pesjedlakec! Tri sto medvedov, da si mi enkrat vendar prišel v pest, dolgo si se mi znal izvijati« donel je grozoviti glas grajskega čuvaja. »Puško sem in hajdi z menoj k županu, tri sto medvedov!«

Prestrašen Lenta v prvem trenutku nič druzega ni mislil, nego da je oni duh planil nanj. Še-le po potu se je vzdramil ter spoznal žalostni položaj, iz katerega ga ni mogel rešiti noben, še tako močen žegen.

Malo pozneje pa je v zaporu premisljeval svojo nesrečo in se pokoril za svoje lovske skomine. Ko pa se je bližalo novačenje — tudi za njega — in vojaška komisija le prerada jemlje enake preskušene strelce, se je naš junak vojaščine zbal in nekaj tednov pred nabiranjem je zginil kakor kafa, nikjer ni bilo o njem ne duha ne sluha. Še-le pozneje je pisal znancom iz Amerike, kamor je bil izfrknil. Se vé, da se duh ubitega drvarja najbrž še dozda žalostno potepa po gozdu in čaka odrešenja — zastonj! — ni ga več Lenteka blizo, ta je bil še upanje zanj.

Lenta pa je v Ameriki ves srečen. Ondi ima prost lov, celo medvede sme streljati in loviti divje konje, v »žegne« pa in v duhove več ne veruje, in to od tistihmal, ko se je pri onem »močnem žegnu« tako neprijetno ponesrečil.